

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 72 (5)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Januara 1929.

PATENTNI SPIS BR. 5349

Akciová společnost drive Škodovy závody v Plzni,
Prag—Smichov.

Postupak za povišenje dejstva moderne municije.

Prijava od 29. decembra 1926.

Važi od 1. avgusta 1927.

Traženo pravo prvenstva od 18. januara 1926. (Čehoslovačka).

Iz balističkih razloga stavljaju se modernoj municiji uslovi, da metak pri datoj težini ima najmanju zapreminu ili obrnuto, da metak pri datom obliku bude što teži. Vrlo je teško postići to sa normalnim postojećim sredstvima. Obično se ti uslovi zadovoljavaju samo delimično ili uz izvesno odslupanje. U prkos tome takva municija potrebuje srazmerno manju količinu eksploziva, pa makar se ti uslovi zadovoljili samo delimično.

Naročito je teško tom uslovu odgovarati kod presovanog trotila, koji se slaže u omotima od debela papira, prelivenog parafinom. U tome slučaju zauzimaju srazmerno mnogo prostora u metku kako papirni omoti, tako i parafin i tada je metak potpuno neupotrebljiv kako po težini tako i po svome dejstvu. U smislu pronalaska može se doskočiti tim nedostatcima time, što se zamenjuju papirni omoti metalnim omotima. Takav metalni omot može se napraviti u smislu pronalaska pomoću postupka za prskanje metalom. U tom cilju treba postaviti teške metale kao kalaj, olovo i t. sl. Metalom tako prevučena trotil tela imaju ne samo to preimućstvo, da povećavaju specifičnu težinu takvih tela, nego dalje, da je i manipulacija sa takvim telima vrlo prijatna, a isto tako je moguće upotrebiti tako snabdevena tela metalnom prevlakom za transport eventualno kao i kutije za rasprskavanje, ručne granate i t. sl. Ta-

kva tela moguće je poravnati, ugladiti, lakirati i t. d., tako, da ona sačinjavaju sama za sebe sastavne delove.

Dalje je preimućstvo takvih tela snabdevenih metalnom prevlakom po posuiupku štrcanja metalom, to, da se zbog toplote, koja nastaje kod eksplozije pali metal odnosno pretvara se u paru ili okside, čime se povećava razorna moć tih tela. Još jedan postupak za povećavanje dejstva moderne municije sastoji se u tome, da se veštački povećava specifična težina dodavanjem metala u prahu. Pomenuli teški metali mogu biti zamenjeni isto tako i oksidima ili sličnim jedinjenjima, pri čemu kiseonik, koga sadrže ta jedinjenja daje potrebnu količinu kiseonika, koja je potrebna za sagorevanje eksploziva i time se opet povećava razorna moć.

Dokazano je opilima, da se može primešati do 50% metala odnosno oksida, pa da eksplozija ipak bude dobra. Eksplozija sa primesom od 3% je razornija, nego eksplozija samoga trotila. Na ovaj način spravljene eksplozivi prema ovom pronalasku nazivaju se lelamit i jirinit.

Još jedno dalje preimućstvo takvog postupka je to, da se mogu primešati i takvi metali eksplozivima, koji sagorevajući odnosno oksidirajući obrazuju otrovna jedinjenja, kao na pr. olovo, arsen i t. sl.

Municija snabdevena tim eksplozivima nema samo veliku specifičku težinu, nego

